

Anayasa Mahkemesi Kararları Bülteni 2025-EYLÜL SAYI 20

08.09.25-14.09.25

DulkadirHan Hukuk Bürosu

Hazırlayanlar:

- Av. Gizay Dulkadir
- Stj. Av. Buse Bilge Köse
- Stj. Av. İlaya Karasu

DULKADIRHAN
HUKUK BÜROSU

**ANAYASA MAHKEMESİNİN 08.09.2025-14.09.2025 TARİHLERİ ARASINDA RESMİ
GAZETEDE ve İNTERNET SİTESİNDE YAYIMLADIĞI BİREYSEL BAŞVURU KARARLARI ÖZET
BÜLTENİ**

ÖZGÜR KÖROĞLU VE EĞİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2021/65278

Karar Tarihi: 29/4/2025

Başvuru, üyesi olduğu sendikanın aldığı karar üzerine nöbet görevini yerine getirmeyen kamu görevlisinin disiplin cezası ile cezalandırılması nedeniyle sendika hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

Başvurucu, Şanlıurfa'da sınıf öğretmeni olup Eğitim-Sen üyesidir. Sendikanın 14/9/2018 tarihli kararıyla aynı hafta içerisinde verilen ikinci veya daha fazla nöbet görevlerinin tutulmaması yönünde karar alındığı görülmüştür. Başvurucu, bu karara dayanarak ikinci nöbeti tutmayacağını okul idaresine dilekçeyle bildirmiş, 19/9/2018 tarihinde nöbet görevini yerine getirmemiş ve hakkında tutanak tutulmuştur. Bunun üzerine başvurucu, 657 sayılı Kanun'un 125. maddesi uyarınca 1/30 oranında aylıktan kesme cezası ile cezalandırılmıştır.

Başvurucu, disiplin cezasının iptali istemiyle dava açmıştır. Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi, sendika kararına dayalı olarak yapılan eylemin özürsüz olarak göreve gelmeme veya verilen görevleri kasten yapmama kapsamında değerlendirilemeyeceğini belirterek işlemin iptaline karar vermiştir.

Davalı idarenin istinaf başvurusu üzerine Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 5. Dava Dairesi, istinafı kabul ederek ilk derece mahkemesi kararını kaldırmış ve davayı reddetmiştir. Kararda, sendika kararının kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve mesleki haklarını geliştirme amacını aşarak mevzuat hükümlerinin uygulanmaması niteliği taşıdığı, bu nedenle başvurucunun nöbet tutmamasına geçerli bir mazeret oluşturmadığı, verilen disiplin cezasının hukuka uygun olduğu belirtilmiştir.

Başvurucu, nihai kararı 16/12/2021 tarihinde öğrenmiş ve 30/12/2021 tarihinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvurucu, norm kadrolara eksik atama yapılması nedeniyle iş yükünün arttığını, sendikasının aldığı karar doğrultusunda gerçekleştirdiği nöbet tutmama eylemi sebebiyle cezalandırılmasının sendikal haklarını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Ayrıca ikinci nöbet için ücret ödenmeden görevlendirilmesinin angarya yasağına aykırı olduğunu iddia etmiştir.

Anayasa Mahkemesi, eylemin sendika hakkı kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini ve başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar vermiştir. Müdahalenin dayanağının 657 sayılı Kanun olduğu, kanunilik ve meşru amaç ölçütlerinin karşılandığı belirtilmiştir.

Mahkeme, daha önce Osman Bayat ve diğerleri kararında öğretmenlerin uzun süreli ve toplu şekilde nöbet tutmama eylemine katılmaları üzerine verilen disiplin cezalarını orantılı bulmuş ve ihlal olmadığına karar vermiştir. Ancak somut olayda başvurucunun yalnızca aynı hafta içindeki ikinci nöbetini bir kez tutmadığı, bu eylemi nedeniyle disiplin soruşturması açıldığı ve aylıktan kesme cezası verildiği tespit edilmiştir.

Bu bağlamda başvurucunun eylemi ile önceki kararlara konu eylemler arasında esaslı farklılıklar olduğu, idari ve yargısal mercilerin müdahalenin zorunlu toplumsal ihtiyacı karşıladığını gösteren ilgili ve yeterli gerekçeler ortaya koyamadığı sonucuna varılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, başvurucuya verilen aylıktan kesme cezasının demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olmadığını belirlemiş ve Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

REBEL ALTUNTAŞ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası: 2023/70052

Karar Tarihi: 29/4/2025

Başvuru; ceza infaz kurumunda yapılan aramada ele geçen dokümanların içeriği nedeniyle disiplin cezası verilmesinin ifade özgürlüğünü, disiplin soruşturmasındaki süre şartlarına uyulmamasının ise adil yargılanma hakkını ihlal ettiği iddialarına ilişkindir.

Başvurucu, başvuru tarihinde tutuklu bulunduğu Diyarbakır 1 No.lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda (Ceza İnfaz Kurumu) 20/3/2023 tarihinde kısmi bir arama yapılmıştır. Başvurucunun koğuşunda yapılan aramada iki adet not defteri ele geçirilmiş, Ceza İnfaz Kurumu idaresi tarafından ele geçirilen not defterleriyle ilgili olarak mektup okuma komisyonu tarafından yapılan inceleme sonucu geçen kelimelerin terör örgütü üyelerini ve terör örgütünü övücü söylemler ve terör örgütüne

ait kürt marşı ve şarkı sözleri ve yasaklı cümleler içerdiğine dair 14/4/2023 tarihli bir tutanak tanzim edilmiş ve başvuru hakkında disiplin soruşturması başlatılmıştır.

Ceza İnfaz Kurumu idaresi disiplin soruşturması kapsamında başvuru soruşturması alınmış, başvuru savunmasında yanında getirdiği not defterlerinin ceza infaz kurumuna geldiğinde de incelendiğini ancak yapılan inceleme sonucunda kendisine iade edildiğini; ayrıca daha önce yapılan aramalarda da not defterlerinin incelenmek üzere alındığını ve incelemenin ardından idare tarafından geri verildiğini belirtmiştir.

Ceza İnfaz Kurumu Disiplin Kurulu Başkanlığı disiplin soruşturması sonucunda başvuru hakkında 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 44/3 madde fıkra 1'de düzenlenen "suç örgütlerinin eğitim ve propaganda faaliyetlerini yapmak veya yaptırmak" eylemini gerçekleştirdiği gerekçesiyle "11 gün hücreye koyma" disiplin cezası verilmesine 26/4/2023 tarihinde karar vermiştir.

Başvuru, Disiplin Kurulunun kararına karşı Diyarbakır İnfaz Hâkimliğine şikâyetle bulunmuştur. Başvurucunun şikâyetini İnfaz Hâkimliği 2/6/2023 tarihinde reddetmiştir. İnfaz Hakimliği kararında; başvuru savunmalarına yer vererek ele geçen not defterlerinin içeriğinde PKK terör örgütünü övücü ve destekleyici söylemlerin bulunduğunu, bu nedenle 5275 sayılı Kanun'un sehven 42/2-f maddesi şeklinde yazıldığı anlaşılan 44/3-l maddesine göre disiplin cezası verilmesinin hukuka uygun olduğunu belirtmiştir.

Başvuru, İnfaz Hâkimliği kararına karşı itiraz kanun yoluna başvurmuştur. Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi (Mahkeme) İnfaz Hâkimliği kararında herhangi bir isabetsizlik bulunmadığından bahisle anılan itirazı 3/7/2023 tarihinde reddetmiştir.

Başvuru, nihai kararı 6/7/2023 tarihinde öğrendikten sonra 2/8/2023 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

Başvuru; Ceza İnfaz Kurumu idaresi tarafından ele geçirilen not defterlerindeki içerikler nedeniyle hakkında disiplin cezasına hükmedilmesinin ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini ayrıca herhangi bir propaganda veya eğitim faaliyetinde bulunmadığı bu nedenle hakkında hükmedilen disiplin cezasının somut bir fiile dayanmadığı, disiplin soruşturması süreci içinde kanunda belirtilen sürelerle idare ve yargı mercileri tarafından uyulmadığı gerekçesiyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği ileri sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, disiplin cezasına yönelik şikâyetlerin bir bütün olarak ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Müdahalenin Anayasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kamu düzeninin korunması meşru amaçları kapsamında kaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, somut olayda idare ve derece mahkemeleri, başvurucunun disiplin cezasıyla cezalandırılmasının neden zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığını ilgili ve yeterli bir gerekçe ile gösterememiştir. Bu nedenle başvurucunun ifade özgürlüğüne "11 gün hücreye koyma cezası" vermek suretiyle yapılan müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olmadığı sonucuna varılmıştır. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.